

ΣΕ ΕΠΤΑ «ΜΕΤΩΠΑ» Ο ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ 2011-2013 ΤΗΣ ΜΕ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ

Σε επτά κρίσιμα «μέτωπα» αναπτύσσεται ο προγραμματισμός της Μόνιμης Επιτροπής Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Ανάπτυξης του ΤΕΕ/ΤΚΜ για την περίοδο 2011-2013.

Συγκεκριμένα, τα θέματα που θα απασχολήσουν τη Μόνιμη Επιτροπή αφορούν:

- 1) στην οικονομική κρίση και το επάγγελμα του μηχανικού,
- 2) στην πρόωση προτύπου βιώσιμης αστικής ανάπτυξης και οργάνωσης του χώρου στην ευρύτερη περιοχή Θεσσαλονίκης και Κ. Μακεδονίας,
- 3) στη βελτίωση του θεσμικού και οργανωτικού πλαισίου για τον χωροταξικό και πολεοδομικό σχεδιασμό,
- 4) στη παρουσίαση ολοκληρωμένων προτάσεων για την ανάδειξη νέας προβληματικής και ζητημάτων αναφορικά με το ΠΣΘ,
- 5) στη διαρκή ενημέρωση των συναδέλφων για επιστημονικά-επαγγελματικά θέματα,
- 6) στην ενίσχυση της συνεργασίας με τις νομαρχιακές επιτροπές του ΤΕΕ/ΤΚΜ και
- 7) στη διατήρηση/καθιέρωση σχέσεων με φορείς που εμπλέκονται στα θέματα σχεδιασμού και πόλης.

Η ανάγκη προσέγγισης των ανωτέρω προκύπτει τόσο λόγω των συνθηκών που διαμορφώνει η ύφεση – η οποία επηρεάζει τη στοχοθεσία και τις δράσεις της Μόνιμης Επιτροπής– όσο και λόγω της συσσώρευσης μιας σειράς προβλημάτων που αφορούν στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, στη Θεσσαλονίκη, αλλά και στο σχεδιασμό/προγραμματισμό, ειδικότερα.

Ο πήχης της νέας περιόδου τοποθετείται ψηλά, δεδομένης της ανάγκης για εγρήγορση και του γεγονότος ότι, κανένας τόπος δεν μπορεί να ευδοκιμήσει αν δεν έχει ξεκάθαρους στόχους για το μέλλον.

Επιδιώκονται, επίσης,, οι μέγιστες δυνατές συνέργειες με τις υπόλοιπες Μόνιμες Επιτροπές, τις Νομαρχιακές Επιτροπές και τους κλαδικούς Συλλόγους.

Το πρόγραμμα δράσης της Μόνιμης Επιτροπής ακολουθεί:

■ Συνοπτική Καταγραφή/ Διαπιστώσεις για την Υφιστάμενη Κατάσταση

1. Κρίση και (Υπ)Ανάπτυξη

Στο πλαίσιο της παγκόσμιας και εθνικής οικονομικής κρίσης, το Πολεοδομικό Συγκρότημα Θεσσαλονίκης βυθίζεται σταθερά και με επιταχυνόμενους ρυθμούς στην αποβιομηχάνιση, την ανεργία, την ανυπαρξία επενδύσεων, την επιχειρηματική και εμπορική κρίση, που προστίθενται στη χρόνια αστική και περιβαλλοντική του κρίση και στις αρνητικές του πρωτίτες όσον αφορά σειρά δεικτών σχετικών με την ποιότητα ζωής (από την επιφάνεια των ελεύθερων χώρων ανά κάτοικο, μέχρι την ποσότητα των μικροσωματιδίων στην ατμόσφαιρα). Καμία πόλη δεν μπορεί να ευδοκιμήσει αν δεν έχει ξεκάθαρους στόχους για το μέλλον της. Αν δεν μπορεί να τους προσδιορίσει και να περιγράψει τους τρόπους που θα τους πετύχει. Ποιοι είναι αυτοί οι στόχοι για τη Θεσσαλονίκη; Δεν είναι ξεκάθαρο.

Την ίδια ώρα πολλά Υπουργεία παρουσιάζουν ειδικά προγράμματα για την πόλη και την Περιφέρεια ύψους δεκάδων δισεκατομμυρίων ευρώ

αφηφώντας (!!!) θαρραλέα τις επιταγές της Τρόικας. Κανένα Χωροταξικό, Ρυθμιστικό, Περιβαλλοντικό ή Μεταφορικό Σχέδιο δεν μπορεί να ευδοκιμήσει αν δε συνδυάζεται με ένα ρεαλιστικό Στρατηγικό Αναπτυξιακό Σχέδιο, θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης όπως και αντιστρόφως. Και όμως, Χωροταξία και Περιφερειακή Ανάπτυξη είναι ταυτόσημες έννοιες.

2. Σχεδιασμός, Πολεοδομικές εκκρεμότητες & αντιφάσεις

Η αστική και περιαστική περιοχή του Π.Σ.Θ. 100 χρόνια μετά την απελευθέρωση, βρίσκεται εξ αιτίας των προηγούμενων αναφερθέντων χρόνιων αδυναμιών/ ελλείψεων των διοικητικών δομών, της αδυναμίας του πολιτικού σχεδιασμού και άλλων αιτιών (οι οποίες αδυναμίες και αίτια συνεχίζονται και επαυξάνονται αντί να μειώνονται) σε μια σχεδόν χαοτική κατάσταση. Σχεδιασμοί διαφόρων επιπέδων (Ρυθμιστικό, Γενικά Πολεοδομικά, χρήσεις γης, σχέδια πόλεων, πολεοδομικές μελέτες και ρυθμίσεις κ.α.) δεν μπορούν να ολοκληρωθούν, βρίσκονται σε μεγάλες αντιφάσεις μεταξύ τους και όλοι μαζί σε αντίφαση με την πραγματικότητα: Ρυθμιστικό 25ετίας, Γενικά Πολεοδομικά που δεν εφαρμόστηκαν ποτέ, Σχέδια πόλεων και χαρακτηρισμοί χώρων που δεν αναθεωρήθηκαν, πολεοδομίες που δεν εγκρίθηκαν, ρυμοτομίες που κόβουν διατηρητέα, περιοχές αυθαίρετων που θεωρητικά δεν υπάρχουν, χρήσεις γης που δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα, αδιέξοδα οικόπεδα, αδιάνοκτοι δρόμοι, καταπατήσεις γης, χώροι κοινωνικών υποδοχών που δεν απαλοτριώνονται, δημόσια κτίσματα χωρίς άδεια. Όσο ανερχόμαστε στην κλίμακα των σχεδίων μια εικονική πραγματικότητα αντικαθιστά την πραγματική πραγματικότητα.

3. Πράσινη και Βιώσιμη πόλη

Στην χαοτική κατάσταση του Σχεδιασμού προστίθενται τα περιβαλλοντικά προβλήματα του Συγκροτήματος και της περιφέρειάς του, τα σημαντικότερα από τα οποία είναι γνωστά από καιρό:

- Ανυπαρξία ελεύθερων χώρων και χώρων πρασί-νου στην αστική και περιαστική ζώνη
- Καταστροφή των υγροτόπων, των βιοτόπων και των δασών στην αστική και περιαστική ζώνη (βλέπε ρέματα, παραλιακές ζώνες, Κορώνεια, Σέιχ-Σου κ.α.).
- Ρύπανση του θερμαϊκού
- Μικροσωματίδια στην ατμόσφαιρα
- Επικίνδυνες εγκαταστάσεις και ρυπασμένες εκτάσεις στη Δυτική Θεσσαλονίκη.

Το περιβάλλον δεν μπορεί να προστατευθεί αποτελεσματικά, καθώς δεν υπάρχει -εκτός βέβαια πολλών άλλων, συνέργεια πολεοδομικού και περιβαλλοντικού σχεδιασμού π.χ. δεν υπάρχουν παράλληλα –και δεν μπορούν λόγω της αδράνειας να δημιουργηθούν, οι θεομοθετημένοι πολεοδομικοί υποδοχείς που θα δεχθούν τις εξειδικευμένες χρήσεις (βιομηχανικά, επιχειρηματικά, διοικητικά, τουριστικά πάρκα κ.α.), ούτε οι υποδοχείς διαφόρων ειδών τύπων αποβλήτων (π.χ. αδρανή, φυτικά απόβλητα), δεν υπάρχουν πολεοδομημένες περιοχές για εγκατάσταση του πληθυσμού που διαχέεται στην ύπαιθρο, δεν υπάρχουν στοιχειώδη δίκτυα αν μη τι άλλο για την αποχέτευση και την ύδρευση (σε πολλές περιοχές δεν μπορούν να κατασκευασθούν δίκτυα εφ' όσον δεν υπάρχει ρυμοτομία και θεομοθετημένοι κοινόχρηστοι δρόμοι).

4. Κυκλοφορία, Μεταφορές & Βιώσιμη Κινητικότητα

Είναι γνωστά τα εκρηκτικά για το Πολεοδομικό Συγκρότημα Θεσσαλονίκης θέματα της ανεπάρκειας των ΜΜΜ, της έλλειψης χώρων στάθμευσης, της διακίνησης και της προστασίας των πεζών, των ποδηλατών, των ατόμων με ειδικές ανάγκες, των μαθητών, γενικώς των εμποδιζόμενων ατόμων, της έλλειψης ελεύθερων χώρων και ευρύτερα το κρίσιμο θέμα του σχεδιασμού του δημόσιου χώρου και του αστικού περιβάλλοντος της πόλης μας με τρόπο φιλικό προς τον πολίτη, προς την κατεύθυνση της αειφορίας, της βιώσιμης μη μηχανοκίνητης κινητικότητας και της «έξυπνης-πράσινης ανάπτυξης». Αν και τα προβλήματα της κατηγορίας αυτής βιώνονται σε όλα σχεδόν τα αστικά κέντρα της χώρας, ειδικότερα στη Θεσσαλονίκη, το πληθυσμιακό και γεωγραφικό μέγεθος του μητροπολιτικού πλέον Συγκροτήματος, η μορφή της αστικής διακυβέρνησης, ο αριθμός των κυκλοφορούντων οχημάτων, το ακολουθούμενο επί δεκαετίες μοντέλο ανάπτυξης της πόλης, το διοικητικό και κυκλοφοριακό χάος, η προτεραιότητα πάντα και παντού των μηχανοκίνητων οχημάτων, η ανεξέλεγκτη χρήση και κίνησή τους, η κατάληψη κάθε πεζοδρομίου, πεζοδρόμου, πλατείας και ελεύθερου χώρου της πόλης από οχήματα εμπορεύματα και τραπεζοκαθίσματα, η τοποθέτηση πινακίδων, στύλων, περιπτέρων, ζαρντινιέρων, κ.α. εμποδίων οπουδήποτε και από οποιονδήποτε, οι καταλήψεις, έχουν κυριολεκτικά φθάσει σε ακραία όρια, έχουν θέσει τους πεζούς πολίτες (δηλαδή όλους μας) «υπό διωγμό», και έχουν αναδείξει την ανάγκη προστασίας τους ως ένα από τα μείζονα προβλήματα της «καθημερινότητας» και μάλλον το μεγαλύτερο πρόβλημα αστικού και πολεοδομικού σχεδιασμού του Συγκροτήματος.

5. Διοικητική μεταρρύθμιση και νέα «αρχιτεκτονική» της Διοίκησης και των ΟΤΑ

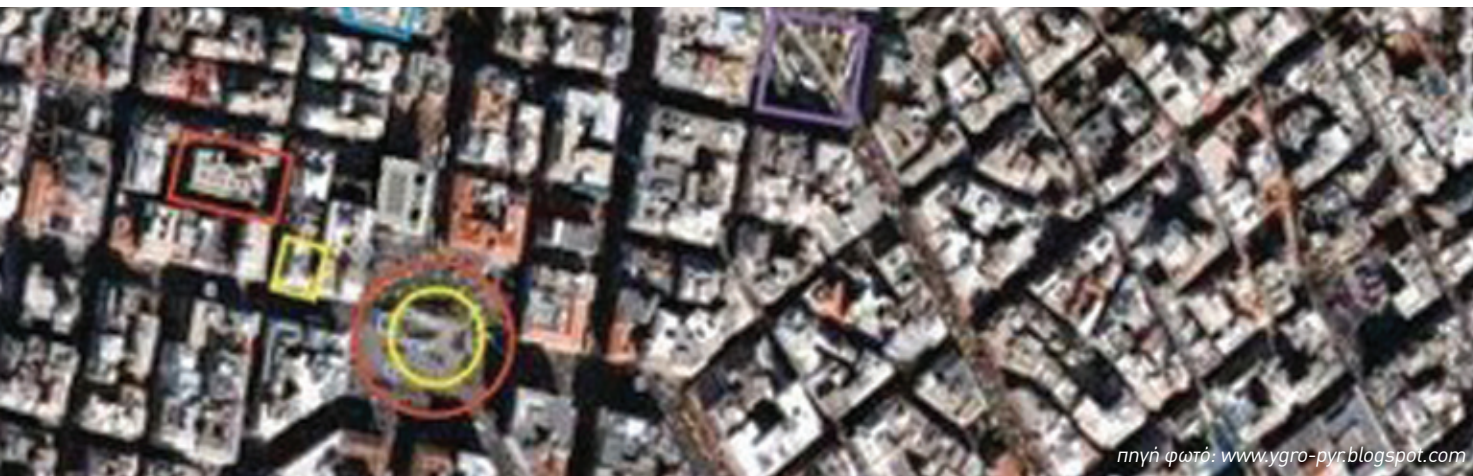
Σε επίπεδο πρωτοβάθμιας Αυτοδιοίκησης το Συγκρότημα και μετά τον Καλλικράτη, παραμένει κατακερματισμένο, ενώ δεν υπάρχουν ούτε προβλεπόμενες δομές μητροπολιτικής διοίκησης. Το αποτέλεσμα είναι ότι η οποία συντονισμένη δράση σε σειρά τομέων κρίσιμων για την καθημερινότητα των πολιτών, αλλά και την ανάπτυξη (π.χ. απορρίμματα, ανακύκλωση, θερμαϊκός, Σέιχ-Σου, κυκλοφορία, πολιτιστικές, κοινωνικές δράσεις, δράσεις τουριστικής προβολής κ.α.) επαφίεται στον πατριωτισμό των δημάρχων και τις άτυπες συνεργασίες των υπηρεσιών, σχήμα που εγγυάται εξαιρετικά χαμηλές επιδόσεις και μεγάλο κόστος.

Το ένα ή περισσότερο, η εξειδικευμένα Στρατηγικά Αναπτυξιακά Σχέδια που μπορούν να υπάρξουν, και οι αντίστοιχες κατά τα ανωτέρω δράσεις (π.χ. Ζώνη Κινοτομίας) παραμένουν προφανώς ως αρμοδιότητα υπερτοπικών διοικητικών δομών και δε μεταφέρονται στους τοπικούς φορείς (π.χ. Δήμους) ως όφειλαν.

Η αυτοδιοίκηση στερείται, επίσης, σχεδόν κάθε αρμοδιότητας στον παράλληλο τομέα του Χωροταξικού και Πολεοδομικού Σχεδιασμού που είναι κατά τα ανωτέρω στενά συνδεδεμένος με τις αναπτυξιακές στρατηγικές και δράσεις.

Όσον αφορά στο πλαίσιο αναφοράς του ΟΡ.ΘΕ. παραμένει αδιευκρίνιστο.

Γενικά οι αρμοδιότητες χωρικού σχεδιασμού και αναπτυξιακού προγραμματισμού είναι ανεπάρκεις

πηγή φωτο: www.ygro-pyr.blogspot.com

διάχυτες και σε κανένα διοικητικό επίπεδο (ούτε καν σε Υπουργείο) δε συγκεντρώνονται υπηρεσίες, προσωπικό πόροι και αρμοδιότητες ικανές να παράγουν ένα συγκροτημένο αναπτυξιακό αποτέλεσμα, έστω και τοπικό.

6. Θεσμικό πλαίσιο χωρικού σχεδιασμού και διαθέσιμοι πόροι.

Τα ανωτέρω προβλήματα εντείνονται από το γεγονός ότι το σύστημα του χωρικού σχεδιασμού κρίνεται ήδη αναποτελεσματικό ως προς τις περισσότερες πτυχές του. Δε γίνεται αντιληπτό ότι δεν αρκεί μόνο να προχωρούμε σε νέους σχεδιασμούς (π.χ. νέο Ρυθμιστικό), αλλά πρέπει προηγουμένως να εκκαθαρίζεται συστηματικά το πεδίο από τους συσσωρευμένους Γόρδιους Δεσμούς του παρελθόντος.

Ήδη στο πλαίσιο της θητείας της προηγούμενης ΜΕ ξεκίνησε μια προσπάθεια καταγραφής των προβλημάτων αυτών, η οποία θα ήταν χρήσιμο να συνεχιστεί. Υπενθυμίζεται ότι μεταξύ των προβλημάτων που αναδείχθηκαν τότε και τα οποία παραμένουν ως προβλήματα ήταν η ύπαρξη σημαντικών καθυστερήσεων στην ολοκλήρωση του σχεδιασμού, η απουσία εργαλείων άσκησης πολιτικής γης, η έλλειψη κατευθύνσεων για την άσκηση της πολεοδομικής πρακτικής, κ.λπ.

Στην ίδια κατηγορία εντάσσεται το ζήτημα της ανεπάρκειας θεσμοθετημένων πόρων για χωροταξικούς – πολεοδομικούς και αναπλαστικούς σχεδιασμούς, παρεμβάσεις και εφαρμογές, που δεν υπήρχαν και δεν υπάρχουν –πλην ελαχίστων– στην ελληνική δημόσια διοίκηση ούτε τοπικά, ούτε κεντρικά εδώ και δεκαετίες. Παλαιότερα υπήρχε το ΕΤΕΡΠΣ και προσφάτως δημιουργήθηκε το λεγόμενο Πράσινο Ταμείο η (εθνική) εμβέλεια του οποίου είναι για την ώρα αμελητέα μπρος στο ύψος των απαιτούμενων χρηματοδοτήσεων. Οι οποίοι διαθέσιμοι πόροι είναι κυρίως ευκαιριακοί, ή συγκεντρώνονται από τους ιδιοκτήτες γης κατά περίπτωση. Επιπλέον, οι μακρόσυρτες διαδικασίες και οι γραφειοκρατικές εμπλοκές –όπως περιγράφθηκαν προηγουμένως, ευνοούν την κατασπατάληση των ούτως ή άλλως εντελώς ανεπαρκών πόρων καθώς σχέδια και μελέτες απαξιώνονται, διαδικασίες επαναλαμβάνονται ξανά και ξανά.

Βεβαίως οι οποίοι πόροι κατά συστηματικό τρόπο κατανέμονται εντελώς άνισα μεταξύ πρωτεύουσας (Αθήνας) και περιφέρειας.

7. Θεσσαλονίκη 2012

Όπως αναφέρθηκε, τον επόμενο χρόνο συμπληρώνονται εκατό χρόνια από την απελευθέρωση της Θεσσαλονίκης. Το ιστορικό αυτό γεγονός (δεν) αναμένεται να εορτασθεί με μεγαλοπρέπεια στην πόλη, και ήδη οι προετοιμασίες (δεν) έχουν αρχίσει.

Είναι προφανές ότι δεν υπάρχει διάθεση, ούτε σοβαρός λόγος, για γιορτές και παράτες. Όμως, οφείλει να υπάρξει αποτίμηση, όπως και σχεδιασμός για το μέλλον. Από αυτήν την άποψη, η συγκεκριμένη θεματική έχει την αξία της και ενσωματώνεται οργανικά στις υπόλοιπες θεματικές του Προγράμματος.

Παράλληλα, η συγκεκριμένη επέτειος αποτελεί μια δυναμικά αξιοποιήσιμη ευκαιρία για την προβολή του ΤΕΕ/ ΤΚΜ, την ανάδειξη του έργου που έχει επιτελέσει, όπως και των δυνατοτήτων του και την ενίσχυση της εικόνας του στην κοινωνία ως συμβούλου της Κυβέρνησης.

■ Στόχοι της ΜΕ Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Ανάπτυξης

Στο πλαίσιο των ανωτέρω και λαμβάνοντας υπόψη τις πάγιες και διαρκείς ανάγκες που παράλληλα οφείλει να καλύπτει η ΜΕ Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Ανάπτυξης του ΤΕΕ/ ΤΚΜ, σε σχέση με την ενημέρωση των συναδέλφων, αλλά και ευρύτερα των συμπολιτών μας, διαμορφώνονται μια σειρά από στόχοι για την περίοδο 2011-13. Οι στόχοι αυτοί, όπως παρουσιάζονται στη συνέχεια, συμβάλλουν:

- Στην αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης, μέσω της διερεύνησης προτάσεων και λύσεων για προωθούμενες πολιτικές και παρεμβάσεις (σχέδια, θεσμικές ρυθμίσεις, κ.ο.κ.).
- Στην προώθηση ενός προτύπου βιώσιμης αστικής ανάπτυξης και οργάνωσης του χώρου στην Ευρύτερη Περιοχή Θεσσαλονίκης και στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας
- Στη βελτίωση του θεσμικού και οργανωτικού πλαισίου που διέπει την πρακτική του χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού
- Στην παρουσίαση ολοκληρωμένων προτάσεων ανάδειξης νέων και επίκαιρων προβληματικών και ζητημάτων αναφορικά με το Π.Σ.Θ.
- Στη διαρκή ενημέρωση των συναδέλφων για επιστημονικά και επαγγελματικά θέματα.
- Στην ενίσχυση της συνεργασίας με της Νομαρχιακές Επιτροπές του ΤΕΕ/ ΤΚΜ για τα ζητήματα αρμοδιότητας της ΜΕ.
- Στη διατήρηση/ καθιέρωση σχέσεων με φορείς και κοινωνικές ομάδες, που δραστηριοποιούνται σε θέματα σχεδιασμού και πόλης.

Θεματικοί άξονες δράσεων

Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, καθώς και των δεδομένων που δημιουργούν τα τρέχοντα θέματα και η επικαιρότητα, προκύπτει μια σειρά θεμάτων με τα οποία οφείλει να ασχοληθεί η ΜΕ κατά τη διάρκεια της θητείας της. Τα θέματα αυτά είναι τα εξής:

- **A. Αναθεώρηση/ Παρακολούθηση Χωροταξικών Πλαισίων (Τομεακών και Περιφερειακών)**
- Διατύπωση γνώμης για τις προδιαγραφές εκπόνησης των Περιφερειακών Πλαισίων Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης, των οποίων επίκειται η προκήρυξη - Συμμετοχή στη συζήτηση που θα προκύψει αναφορικά με γενικότερα μεθοδολογικά ζητήματα των Χωροταξικών Πλαισίων (ενόψει και του Ευρώπη 2020)
- Διατύπωση γνώμης για το αποτέλεσμα του Περιφερειακού Πλαισίου Κεντρικής Μακεδονίας ή των επιμέρους φάσεων αυτού, που θα ολοκληρωθούν κατά τη διάρκεια της λειτουργίας της ΜΕ – Συμμετοχή στις διαδικασίες διαβούλευσης
- Διατύπωση γνώμης για τα πορίσματα των διετών εκθέσεων παρακολούθησης του Γενικού και των Ειδικών Χωροταξικών Πλαισίων – Έμφαση στα θέματα που αφορούν στην Κεντρική Μακεδονία
- **B. Μητροπολιτικός Σχεδιασμός και Παρεμβάσεις Μεγάλης Κλίμακας**
- **B.1. Επικαιροποίηση Ρυθμιστικού Σχεδίου Θεσσαλονίκης**
- Συμμετοχή στην επικείμενη διαδικασία διαβούλευσης - Προτάσεις για θεσμική ισχύ, μορφή & περιεχόμενο Ρυθμιστικού και συμβολή στην εξειδίκευση και εφαρμογή του – Διατύπωση θέσεων για συγκεκριμένες χωροθετήσεις.

• Όρια αρμοδιότητας και νέο μοντέλο οργάνωσης του ΟΡΘΕ (όργανα, σχέση Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης/ Μητροπολιτικής Επιτροπής και ΟΡΘΕ, κ.ο.κ.).

• B.2. Εκπονούμενα Σχέδια ad hoc χαρακτήρα για την περιοχή της Θεσσαλονίκης

- «Θεσσαλονίκη 2012» (ΥΠΕΚΑ – ΟΡΘΕ). Παρακολούθηση της υλοποίησης και σχολιασμός/ προτάσεις με έμφαση σε ζητήματα επιλογής παρεμβάσεων και εφαρμογής, καθώς το πρόγραμμα περιέχει προτάσεις με ασυμμετρίες, διαφορετικό βαθμό ωρίμανσης, χωρίς ιεράρχηση ούτε αξιολόγηση της εφαρμοσιμότητας και του κοινωνικού οφέλους. Τα έργα έχουν αλληλοεπικαλύψεις/ αλληλεξαρτήσεις αλλά και αντιφάσεις – Σχέση του Master Plan με τα υφιστάμενα σχέδια διαφόρων επιπέδων (Ρυθμιστικό, Γενικά Πολεοδομικά, χρήσεις γης, σχέδια πόλεων, πολεοδομικές μελέτες και ρυθμίσεις κ.α.) που δεν μπορούν να ολοκληρωθούν - Δυνατότητα χρηματοδότησης έργων
- Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης Υποδομών Μεταφορών (ΥΠΟΜΕΔΙ). Υποστήριξη της ΟΕ του ΤΕΕ/ ΤΚΜ, στη διαμόρφωση προτάσεων συνολικά και επί συγκεκριμένων επιλογών, καθώς πολλά από τα υλοποιούμενα κυκλοφορικά έργα, περιλαμβάνονται στο εν λόγω σχέδιο – Κατάθεση προτάσεων επί βασικών πλην αδιευκρίνιστων παραμέτρων (π.χ. επιλογή Μέσου Σταθερής Τροχιάς και χάραξη της γραμμής από Μίκρα μέχρι Αεροδρόμιο), που έχουν άμεση συνάφεια με το χωρικό σχεδιασμό.

• Ολοκληρωμένη Διαχείριση Παραδοσιακού Θερμαϊκού. Παρακολούθηση της υλοποίησης του σχετικού έργου και λοιπών έργων και μελετών, που υλοποιούνται στην παράκτια ζώνη, δεδομένης της σημασίας της για την ΕΠΘ – Εφαρμογή διαδικασιών – Υποστήριξη προώθησης της υλοποίησης Φορέα Διαχείρισης Θερμαϊκού

• B.3. Μεγάλες Παρεμβάσεις (Mega projects) του ιδιωτικού/ δημόσιου τομέα.

- Παρακολούθηση υλοποίησης και διατύπωση γνώμης για προωθούμενες αναπτύξεις/ χωροθετήσεις έργων ιδιωτικών/ δημόσιων φορέων. Πρόκειται για έργα όπως η υλοποίηση της Αλεξάνδρειας Ζώνης Καινοτομίας, η ανάπλαση του υφιστάμενου χώρου της ΔΕΘ και η χωροθέτηση του Διεθνούς Εκθεσιακού και Συνεδριακού Κέντρου της ΔΕΘ, το Master Plan του ΟΛΘ και στο πλαίσιο αυτού, η αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας του Οργανισμού και η δημιουργία εμπορευματικού κέντρου.

• Γ. Εορτασμός 100 χρόνων από την απελευθέρωση της Θεσσαλονίκης.

- Συμμετοχή της ΜΕ Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Ανάπτυξης στη διοργάνωση εκδηλώσεων για τον εορτασμό των 100 χρόνων.

Οριζόντια θέματα ιδιαίτερης σημασίας είναι τα εξής:

• Δ. Αναμόρφωση του Θεσμικού Πλαισίου του Σχεδιασμού.

- Πρόταση τροποποίησης του Ν. 2508/97 (Επικαιροποίηση διατάξεων / προδιαγραφών εκπόνησης ΓΠΣ, πολεοδ. μελετών - Συμπλήρωση νομοθεσίας αστικών αναπλάσεων)

- Επισήμανση αναγκαιότητας για σοβαρή αντιγρα-

συνέχεια στη σελίδα 10 ☺

ΣΕ 7 «ΜΕΤΩΠΑ» Ο ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ 2011-2013 ΤΗΣ ΜΕ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ

📌 Συνέχεια από τη σελίδα 6

φειοκρατική αναθεώρηση της πολεοδομικής -και όχι μόνο- νομοθεσίας με στόχο την εξάλειψη των εμπλοκών και των συσσωρευμένων αδιεξόδων.

- Κατάθεση προτάσεων αναφορικά με την κατανομή και την άσκηση αρμοδιοτήτων από μέρους των υπηρεσιών της διοίκησης και της αυτοδιοίκησης, ιδίως στο πλαίσιο των αλλαγών που προωθούνται λόγω «Καλλικράτη»

- **Ε. Βελτίωση της ελκυστικότητας των πόλεων και των οικισμών μας ως τόπων κατοικίας και εργασίας - Νέοι ορίζοντες.**

- Διαμόρφωση συνολικών/ ολοκληρωμένων θέσεων του ΤΕΕ/ ΤΚΜ σε συγκεκριμένους τομείς. Οι τομείς αυτοί αφορούν στα εξής: έξυπνες πόλεις, βιώσιμη κινητικότητα, ελεύθεροι δημόσιοι χώροι - αστικές αναπλάσεις, ολοκληρωμένες παρεμβάσεις αστικής αναζωογόνησης (περιγραφή πλαισίου - κριτηρίων επιλογής), καινοτόμοι μηχανισμοί χρηματοδότησης παρεμβάσεων στον αστικό χώρο (ενδεχομένως και ως κατάθεση προτάσεων περαιτέρω εξειδίκευσης του ΡΣΘ).

- Διαμόρφωση/ Καθιέρωση συνεργασιών/ ανταλλαγή απόψεων με φορείς και κινήσεις πολιτών (ΣΑΣΘ, Ένωση Πεζών, Ποδηλάτες, κ.λπ.) για επιμέρους τομείς εξειδίκευσης/ ενασχόλησής τους - Κοινές δράσεις.

Τέλος, στην κατηγορία ειδικά θέματα εντάσσεται ο θεματικός άξονας:

- **Στ. Διαχείριση γης και χωρικής πληροφορίας,** που περιλαμβάνει το Κτηματολόγιο, τη Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας (real estate) και τα ζητήματα που θα προκύψουν από την ενσωμάτωση της Κοινωνικής Οδηγίας INSPIRE στην ελληνική νομοθεσία.

■ Εκδηλώσεις

Προτείνεται η διεξαγωγή των ακόλουθων εκδηλώσεων:

- Εκδήλωση για τον πολεοδομικό σχεδιασμό και την αναμόρφωση του θεσμικού του πλαισίου, στο πλαίσιο του θεματικού άξονα «Αναμόρφωση του Θεσμικού Πλαισίου του Σχεδιασμού» (ενδεχομένως σε συνεργασία και με άλλους φορείς, κλαδικούς συλλόγους και Μόνιμες Επιτροπές)

- Εκδήλωση για μία εκ των θεματικών που θα επιλεγούν, στο πλαίσιο του θεματικού άξονα «Βελτίωση της ελκυστικότητας των πόλεων και των οικισμών μας ως τόπων κατοικίας και εργασίας - Νέοι ορίζοντες» (ενδεχομένως σε συνεργασία και με άλλους φορείς, κλαδικούς συλλόγους και Μόνιμες Επιτροπές)

- Εκδήλωση για την ενσωμάτωση της Κοινωνικής Οδηγίας INSPIRE στην εθνική νομοθεσία, στο πλαίσιο του θεματικού άξονα «Διαχείριση γης και χωρικής πληροφορίας» (σε συνεργασία με το ΣΑΤΜΒΕ)

- Εκδηλώσεις αναφορικά με το χωροταξικό και πολεοδομικό σχεδιασμό και στους υπόλοιπους Νομούς της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, σε συνεννόηση με τις Νομαρχιακές τους Επιτροπές. Προτείνεται, επίσης, η διοργάνωση κύκλων διαλέξεων από έγκριτους ακαδημαϊκούς και μελετητές για θέματα επικαιρότητας (π.χ. Στρατηγικός Σχεδιασμός). Οι συγκεκριμένες διαλέξεις δύναται να συντονίζονται με τα αντίστοιχα τμήματα του ΑΠΘ, που είθισται να προσκαλούν ομιλητές, για την επίτευξη οικονομικών κλίμακας.

Τέλος, κρίνεται σκόπιμη η διοργάνωση εκδηλώσεων αναφορικά με τα 100 χρόνια από την απελευ-

θέρωση της πόλης της Θεσσαλονίκης, σε συνεννόηση με τις υπόλοιπες Μόνιμες Επιτροπές και στο πλαίσιο των κατευθύνσεων που θα υπάρξουν από τη Διοικούσα Επιτροπή.

■ Σεμινάρια

Θα προταθούν και θα υπάρξει συμβολή των μελών της Μ.Ε. στη διοργάνωση των εξής σεμιναρίων:

- Σεμινάριο για τον πολεοδομικό σχεδιασμό
- Σεμινάριο για διορθωτικές πράξεις εφαρμογής και πράξεις τακτοποίησης
- Σεμινάριο για μικρο-πολεοδομικό σχεδιασμό/αστικό σχεδιασμό μικρής κλίμακας
- Σεμινάριο για την εκτίμηση ακινήτων
- Σεμινάριο για τα Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριών

■ Συμμετοχή των μελών της ΜΕ στους θεματικούς άξονες

Ακολουθως, αναφέρεται η κατανομή των μελών της ΜΕ στους θεματικούς άξονες δράσεων. Επιμέρους Ομάδες Εργασίας δύναται να συνίστανται κατά περίπτωση, για την προσέγγιση θεμάτων της επικαιρότητας και ζητημάτων που κατά περιόδους έρχονται στη ΜΕ.

- **Α. Αναθεώρηση Χωροταξικών Πλαισίων (Τομεακών και Περιφερειακών)**

Γ. Μπάκης, Θ. Τζένος, Γ. Τσαμπάκης

- **Β. Μητροπολιτικός Σχεδιασμός και Παρεμβάσεις Μεγάλης Κλίμακας**

Τ. Δούμας, Γ. Μπάκης, Άκης Μουρμούρης, Κ. Τσαβδάρου, Δ. Ραϊδής, Γ. Αγγελίδης, Θ. Τζένος, Θ. Παπαϊωάννου, Π. Καρκαβίτσας, Σ. Παρθενοπούλου

- **Γ. Εορτασμός 100 χρόνων από την απελευθέρωση της Θεσσαλονίκης.**

Δ. Ιγνατίου, Γ. Τσαμπάκης, Κ. Μπελιμπασάκης, Σ. Παρθενοπούλου

- **Δ. Αναμόρφωση του Θεσμικού Πλαισίου του Σχεδιασμού**

Γ. Τσακούμης, Κ. Τσαβδάρου, Δ. Δούμας, Ι. Αγγελίδης, Α. Τασοπούλου και Κ. Δαναδιάδου

- **Ε. Βελτίωση της ελκυστικότητας των πόλεων και των οικισμών μας ως τόπων κατοικίας και εργασίας - Νέοι ορίζοντες.**

Δ. Ιγνατίου, Γ. Αγγελίδης, Θ. Παπαϊωάννου, Π. Καρκαβίτσας, Σ. Παρθενοπούλου

- **Στ. Διαχείριση γης και χωρικής πληροφορίας**

Γ. Τσακούμης, Άκης Μουρμούρης ■

¹Από τα στατιστικά στοιχεία που υπάρχουν στο κείμενο "Σχεδιάζοντας για Όλους - Οδηγίες Σχεδιασμού" του ΥΠΕΧΩΔΕ για τα Εμποδιζόμενα Άτομα στην Ελλάδα, προκύπτει ότι τα Εμποδιζόμενα Άτομα αποτελούν το 42,5 % του Ελληνικού πληθυσμού. Το ποσοστό αυτό αναλύεται ως εξής: άτομα με αναπηρία 10%, ηλικιωμένοι 60-74 ετών 14%, υπερήλικες άνω των 75 ετών 6%, νήπια 0-4 ετών και συνοδοί 11%, έγκυες 1,5%.

²Για το λόγο αυτό μέχρι πρόσφατα ήταν αρμοδιότητα του πάλι ποτέ ΥΜΑΘ ή του κρατικού Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας. Οι δομές όμως αυτές -οι οποίες δεν παρήγαγαν και σημαντικό έργο- εξέλιπταν.

³Αφορούν στο Πρόγραμμα «Θεσσαλονίκη 2012» και στο «Στρατηγικό Σχέδιο Υποδομών Μεταφορών». Σημειώνεται ότι με χαρακτήρα ad hoc σχεδιασμού ξεκίνησε και το ΡΣΘ, όμως σταδιακά ενσωματώθηκε τόσο στη συνείδηση του κόσμου, όσο και στη νομοθεσία ως επίπεδο σχεδιασμού.

ΝΑ ΣΤΑΜΑΤΗΣΟΥΝ ΟΙ ΠΑΛΙΝΩΔΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΔΕΘ

Κάθετα αντίθετο σε τυχόν επανέναψη των συζητήσεων για την περιοχή χωροθέτησης του νέου εκθεσιακού κέντρου της ΔΕΘ, είναι το ΤΕΕ/ΤΚΜ, καθώς κάτι τέτοιο θα ήταν ζημιογόνο τόσο για τον ίδιο τον εκθεσιακό φορέα, όσο και για την πόλη της Θεσσαλονίκης.

Το θέμα της μετεγκατάστασης του εκθεσιακού κέντρου έχει θεθεί εδώ και 20 χρόνια, ενώ **εδώ και μια δεκαετία το ΤΕΕ/ΤΚΜ καταθέτει τεκμηριωμένες και επικαιροποιημένες προτάσεις για την ανάγκη μεταφοράς της ΔΕΘ.**

Η μετεγκατάσταση απασχόλησε έντονα το επιστημονικό δυναμικό του ΤΕΕ/ΤΚΜ, που φρόντισε να δημοσιεύσει εγκαίρως τεκμηριωμένες θέσεις για τη χωροθέτηση του εκθεσιακού κέντρου, καθώς η δημιουργία νέου, εκτός του ιστορικού κέντρου, είναι σημαντική τόσο για τη βελτίωση της λειτουργίας της Θεσσαλονίκης όσο και για την εξυπηρέτηση των εκθεσιακών αναγκών του παραγωγικού δυναμικού της Μητροπολιτικής περιοχής.

Εδώ και δύο χρόνια οι φορείς της Θεσσαλονίκης, συμφώνησαν για το χώρο υποδοχής του νέου εκθεσιακού κέντρου.

Εδώ και σχεδόν επτά μήνες, στις «παραδοσιακές» τους δηλώσεις ενόψει των φετινών εκλογών της ΔΕΘ, οι υπουργοί και πρωτοκλασάτα κυβερνητικά στελέχη διαβεβαίωναν -αρμοδίως και μη και σε όλους τους τόνους- ότι η πολυαναμενόμενη μετεγκατάσταση θα πραγματοποιηθεί, ενώ η ΔΕΘ προχώρησε σε δημοπράτηση των υπηρεσιών συμβούλου.

Μετά από όλα αυτά **δεν είναι δυνατόν να τίθεται εκ νέου και σε μηδενική βάση το θέμα της χωροθέτησης της ΔΕΘ.**

Επί χρόνια η Θεσσαλονίκη και οι πολίτες της βλέπουν τα δεσμευμένα -υποτίθεται -κονδύλια να επιστρέφουν στο Κέντρο και τα αντίστοιχα έργα να καθυστερούν (βλέπε ΜΕΤΡΟ) ή να μεταιώνονται (βλέπε υποθαλάσσια), με τη γνωστή πια επωδό ότι «οι φορείς της πόλης δεν τα βρίσκουν μεταξύ τους».

Επί δεκαετίες η πόλη, οι φορείς και οι κάτοικοί της κανοναρχούνται με τους τεράστιους χρόνους ωρίμανσης, που απαιτούν όσα έργα και δράσεις προορίζονται για τη Θεσσαλονίκη.

Αυτός ο κανόνας είναι προσβλητικός για την πόλη, ακυρώνει κάθε πρωτοβουλία και προσπάθεια ανάπτυξης και το ΤΕΕ/ΤΚΜ δεν μπορεί να επιτρέψει, ούτε να ανεχθεί, τη διαίωσή του.

Ο νέος χώρος που θα φιλοξενήσει τη σύγχρονη εκθεσιακή δραστηριότητα της Μητροπολιτικής περιοχής έχει προσδιοριστεί. Όλοι όσοι έχουν λόγο για αναπτυξιακή πορεία της πόλης, μεταξύ των οποίων και το ΤΕΕ/ΤΚΜ, έχουν πάρα πολλά πράγματα να κάνουν για να προχωρήσει και να πετύχει αυτό το σχέδιο καθώς και όλα τα μεγάλα ζητήματα που βρίσκονται σε εξέλιξη.

Το να ξανασυζητάμε από την αρχή και χωρίς τέλος το που θα πάει η ΔΕΘ, δεν είναι ανάμεσα σε αυτά. ■